

ЗАВДАННЯ ДЛЯ АРХЕОЛОГІЧНО-КРАЄЗНАВЧОЇ ОНЛАЙН-ПРАКТИКИ студентів II курсу заочної форми навчання історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

У зв'язку із військовим станом археологічну практику буде проведено в дистанційному режимі – протягом 09.10–22.10.2023 р. Зважаючи на неможливість участі у польових археологічних дослідженнях, головними напрямками роботи на онлайн-практиці є:

- 1) збір матеріалів про археологічні пам'ятки будь-якого району чи басейну річки (на розсуд студента) і укладення каталогу пам'яток із цієї території;
- 2) написання нарису про стародавню історію цього обраного регіону (на основі укладеного каталогу і додаткової літератури);
- 3) підготовка презентації про пам'ятку археології, яку досліджували в різні роки експедиції ЛНУ імені Івана Франка (перелік додається).

1. Каталог пам'яток району/басейну річки (30 балів)

Каталог пам'яток – перелік археологічних пам'яток (поселення, могильники, скарби тощо), виявлених під час археологічних розвідок чи досліджених під час розкопок, із короткою інформацією про них.

Каталог має включати такі елементи:

Назва пам'ятки з локалізацією щодо сучасного населеного пункту і нумерацією, зазначеною у джерелі інформації (наприклад, Рокитне-2, Добростани-7 і т.ін.);

A – *тип пам'ятки* (стоянка, селище, городище, могильник тощо),

B – *хронологія (датування)*

C – *локалізація щодо сучасного населеного пункту* (на якій відстані і в якому напрямку від населеного пункту знаходиться (із врахуванням сторін світу))

D – *опис (топографія, розміри (площа), особливості, поверхневі сліди тощо) пам'ятки*

E – *характер (розвідки, розкопки) і обсяг (досліджена/розкопана площа) досліджень, проведених на пам'ятці*

F – *характер виявлених матеріалів* (кераміка, вироби з каменю, заліза тощо);

G – *автор досліджень*

H – *місце зберігання матеріалів*

I – *форма уведення до наукового обігу* (звіт, публікація, каталог)

J – *література*

Приклад:

Добростани-4 (с. Добростани Яворівського району Львівської обл.)

A – городище

B – Київська Русь. За керамічними матеріалами О. Ратич датував XI–XII ст., В. Шишак – IX–X ст.

C – на 1 км на північ від села в ур. Залапин (Заланин) на мисі, що являє собою узгір'я зі стрімкими південними, західними і північними схилами. Біля підніжжя мису протікає невеликий струмок з заболоченими берегами.

D – городище має вигляд неправильного круга, оточеного на одних ділянках трьома, а інших – двома валами і ровами, стан збереження яких різний. Перший (внутрішній) вал має вигляд замкнутого кола з ровом із зовнішнього боку. Другий вал віддалений від першого в східній частині городища приблизно на 10 м, а в західній - на 30-35 м. Висота валу 2-3 м. ширина підшови 7 м. Третій вал оточує городище тільки зі сходу, тобто з боку, звідкіля був можливий доступ на городище. Площа

городища в межах центрального валу рівна, з незначним пониженням в західному напрямку. Її розміри – 130×160–163 м. Б. Януш передає місцевий переказ про знищення граду «шолудивим Боняком».

Е – розвідки О. О. Ратича (1960–1961 рр.); розкопки В. Шишака (1988–1989, 1995 рр.)

ґ – кераміка

Г - В. І. Шишак

Н – матеріали і документація з досліджень О. Ратича – у фондах Інституту українознавства НАН України.

І – звіт, публікація, каталог

Ж –

- Археологічні пам'ятки Прикарпаття і Волині ранньослов'янського і давньоруського періодів. – К., 1982. – С. 187–188.
- *Ратич О. О.* Городища в селах Добростани і Страдч на Львівщині // *Археологія*. – 1966. – Т. XX. – С. 227–229.
- *Шишак В. І.* Дослідження у с. Добростани на Львівщині // *Нові матеріали з археології Прикарпаття і Волині*. – Львів, 1991. – С. 103–104.
- *Шишак В.* Археологічні дослідження на Яворівщині // *Археологічні дослідження на Львівщині у 1995 р.* – Львів, 1996. – С. 82.
- *Janusz B.* Zabytki przedhistoryczne Galicyi Wschodniej. – Lwów, 1918. – S. 108.
- *Przełęcz Archeologiczny*. - Lwów, 1876. - S. 49.

2. **Історичний нарис** стародавньої історії обраного району (на підставі каталогу та спеціальної літератури) (**40 балів**)

Текст (10–20 сторінок) має бути поділений на *підрозділи*, що відповідають археологічній періодизації для території України. Кожен підрозділ має включати загальну характеристику історії населення обраного студентом макрорегіону (на підставі спеціальної археологічної чи краєзнавчої літератури) із включенням матеріалів пам'яток із укладеного каталогу. Наприкінці нарису – список використаної літератури.

3. **Презентація** (20–50 слайдів) про пам'ятку археології, у вивченні якої брали участь археологічні експедиції ЛНУ імені Івана Франка (**30 балів**):

Львівська обл.: Карів, Буськ, Пліснеськ, Винники

Рівненська обл.: Хрінники, Листвин

Миколаївська обл.: Ольвія (с. Парутино Очаківського р-ну)

Одеська обл.: Тіра (м. Білгород-Дністровський)

Матеріали для характеристики пам'ятки необхідно віднайти в мережі Інтернет, або звернутися до керівника практики, який має запропонувати базовий перелік літератури, доступний в мережі Інтернет, або наявний у цифровому форматі.

Презентація має включати такі *елементи*: титул, дослідники та хронологія польового дослідження пам'ятки, географічна локалізація, загальний план пам'ятки, характеристика найцікавіших/найважливіших об'єктів (житла, виробничі споруди, ями, культові будівлі тощо), зображення і опис найяскравіших знахідок. Кожен слайд має включати фото/рисунок і супровідний текст.

Термін здачі завдання: до 10.01.2024 р.

Термін захисту практики: до 20.01.2024 р.

Термін здачі заборгованості по практиці (талон № 2): до 03.02.2024 р.